

Ísrael hernaðar- liga sigurin PLO politiska sigurin

sjónarmið

Í panelinum í Aktuelt 3. august skrivaði Lasse Budtz niðanfyrirstandandi grein. Lasse Budtz er leiðari í uttanríkis- og verju-politisku nevndini hjá danska javnaðarflokkinum.

■ Det er en udbredt opfattelse blandt talrige europæiske politikere, at selvfølgelig har Israel militært vundet krigen i Libanon, men det kan meget vel vise sig, at det er PLO, der har sejret politisk.

Ikke blot fordi Israel har placeret sig yderst ufordelagtigt i verdenssamfundet, for at sige det mildt, ved de metoder, Begin, Sharon og Shamir har brugt. Men også og især fordi det er gået op for mange flere, at der må gøres noget for palæstinenserne. Man kan ikke i længden affinde sig med, at et folk nægtes de rettigheder og de eksistensmuligheder, som ikke mindst Israel kæmpede for i talrige år.

Ved et stort Mellemøst-møde i London for nylig stod repræsentanter for de tre gamle britiske partier op og slog til lyd for oprettelsen af den palæstinensiske stat, som palæstinenserne så længe har ønsket.

Fleire Labour-repræsentanter, en fra de liberale og en ledende konservativ, alle repræsenterende deres respektive partiers såkaldte Mellemøst-komiteer, erklærede, at nu måtte man tage initiativ til at oprette staten, fordi det israelske felttog havde vist, at der ikke er nogen anden udvej.

De blev støttet af en italiensk socialist, en belgisk kristelig-demokrat, en tysk socialdemokrat og en irak konservativ. Jeg selv havde også ordet og henviste til de nord-

iske socialdemokraters protestresolution vedtaget i sommer i Sandefjord, Socialistisk Internationales seks punkter som formuleret ved det lille topmøde i København i forbindelse med statsministerens fødselsdag og EF-udenrigsministerens vedtagelser og fordømmelser fra de sidste måneder.

Der er — naturligvis — nuancer i opfattelserne. Repræsentanterne for de tre britiske partier har kolleger, der ikke udtrykker sig nær så pro-palæstinensisk, og den tyske socialdemokrat gjorde opmærksom på, at hans tilslutning til en stat ikke var udtryk for et enig SPD's holdning.

Jeg mindede om EF-ministrenes tilslutning til PLO's deltagelse i forhandlingerne, men ikke nødvendigvis som enerepræsentant, selvbestemmelsesretten for palæstinenserne, den megen tale om palæstinenserens ret til et hjemland, og jeg tilføjede at efter min mening er vi nu nået så langt, at man faktisk lige så godt kunne sige tingene lige ud: En stat, en nation.

Hvordan kan det dog være, at israelerne med deres ulykkelige historie og deres benhårde erfaringer ikke kan begribe, at man ikke i længden kommer godt fra at ignorere det palæstinensiske folks rettigheder?

Når det er sagt, skal det tilføjes, at det internationale retssamfund

Børnini eru tey meinast raktu.

Stríðið hefur gjört heimin varugan við, at palestinar eisini mugu hava rætt at vera til.

selvfølgelig må forsøge at deltage i skabelsen af en retfærdig orden, der indebærer en absolut respekt for og fortsat anerkendelse af staten Israels ret til eksistens bag sikre grænser. Men der må også være plads til palæstinenserne. Hvordan?

I debatten nævnes som oftest blot tre muligheder:

1. Palæstinenserens eget gamle ønsker om en sekulær stat med plads for palæstinensere og jøder på det gamle Palæstinas område — og med opløsning af Israel. Det kan hverken Israel eller vi andre under nogen omstændigheder godtage, og det kan alle realistiske arabere og blandt dem langt hovedparten af palæstinenserne heller ikke. De sidstnævnte indser i dag håbløsheden i denne livsfjerne drøm.

2. En palæstinensisk stat bestående af Vest-bredten og Gaza (med enkelte israelske sikkerhedsmæssige »lommer«) slået sammen med Jordan som enten et samlet land eller som en federation.

3. En palæstinensisk stat bestående af Vest-bredten og Gaza. Denne sidste mulighed foretrækkes af langt de fleste palæstinensere og tilsyneladende et flertal i det palæstinensiske nationalråd. Man forestiller sig på ingen måde, at denne stat skal rumme alle Mellemøstens ca. fire millioner palæstinensere

b.l.a. af den enkle grund, at der ikke er plads.

Men der er i sandhed heller ikke plads til alle jøder i Israel, og ganske som mange jøder ikke ville drømme om at slå sig ned i Israel, er der tusinder af palæstinensere, der foretrækker at blive, hvor de er.

En sådan palæstinensisk stat kan kun oprettes ved en international aftale, der indebærer, at staten og balancen garanteres af supermagterne og FN, at den fører en neutral politik, og at den militært er under kontrol — formentlig bag internationalt kontrollerede militærzoner. Dette indebærer, at den ikke kan blive en sovjetisk lydstat, som Begin temmelig uopfindsomt bliver ved med at påstå.

Begin-regeringen og det israelske arbejderparti vil ikke vide af en sådan stat. Begin og Sharon og Shamir vil derimod gerne udvide Israel med annekteringen af Vest-bredten og Gaza, og overflytningen af endnu flere israelere til områderne er i fuld gang — i strid med international lovgivning.

Men derved afvises palæstinenserens legitime rettigheder endnu en gang — eller fortsat. Israels sejr i Beirut fjerner hverken palæstinenserne eller deres problem. Det står hver dag mere og mere klart for det internationale samfund. Deri består det israelske nederlag midt i den militære sejr.

Óhapp á kjarnorkuverki álvarsamari enn mettt

Miðjan á reaktorinum á Three Mile Island endaði sum ein mürsteinsbrotdungi. Tað sást í einum myndatóli, sum var fyrsti møguleiki hjá vísindamönnum at kaga inn í reaktorin, síðan óhappið í 1979. Higar til hava vísindamenn bert kunnað gjørt metingar um, hvussu álvarsamur skaðin

var. Eftir at hava sæð tað ein tíma longu filmupptøkuna, segði kjarnorku- og alisfrøðingurin William Hamilton, at óhappið á

kjarnorkuverkinum var nógv meiri umfatandi enn áður mettt, og at reaktor-kjarnan fullkomiliga er smeltað.

Uttaneftir

Tað vísir seg, at vísindamenn ikki eru í einum máli um, um reaktorkjarnan á Three Mile Island er smeltað ella ikki.

Broytti sjónarmið

Seinni broytti hann tó metingina í samband við ein blaðmánafund saman við stjórnum á kjarnorkuverkinum.

— Eg haldi ikki, at tað er rætt at nýta orðið »smeltað«, segði Hamilton.

Stjórin á kjarnorkuverkinum segði, at tað eru eingi »endalig prógv« íð

siga, at reaktorurin er smeltaður. — Okkara meting er, at kjarnan smeltaði ikki.

At kjarnan í einum kjarnorkuverki smeltar, er tað ringasta, ið henda kann einum kjarnorkuverki. Um brennstykkinu ikki alla tíðina verða avkøld, verður hitin so ræðuligur, at stykkini brenna seg niður gjøgnum gólvið og niður í jorðina

við harav fylgjandi álvarsamari radioaktivari geisling. Um kjarnan er smeltað, siga metingar tó, at hellan undir kjarnorkuverkinum í stóran mun hevur forðað fyri geislingum.

Óhappið á Three Mile Island í mars 1979 hendi, tí niðurkølingin sveik av mannaávmum.

(Aktuelt)
ms